

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Servitus diminuta quid operetur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

libertatis ad matrimonium, nunc ergo consequenter aio, illi non est à Domino, matrimonium, vel vsum ejus rationabilem prohiberi suo servo, ac posse ejusmodi servum, ac debere à Iudice Ecclesiastico protegi. Vide tamen apud Sanchez l. 7. de matr. d. 21. num. 5. excusationem quandam.

Obiicies: Ergo peccaret Dominus servum vxoratum vendendo, vel mittendo in regionem distantem, quando illum sequi non valet vxor, quia sic impediret vsum matrimonii.

Respondeo. Ita putant nonnulli cum Sanchez, ibidem d. 21. n. 11. & 12. Verum De Lugo, de Iust. d. 3. num. 24. cum quo sentit Coninch. d. 31. dub. 2. num. 37. & Perez, de matr. d. 21. sect. 7. rectius distinguunt. Vel agimus, an peccet Dominus contra Iustitiam, & dicendum contra Iustitiam non peccare, quia jus conjugii non debet Iuri Domini præjudicium ferre, secus, neque posset illum apud se retinere, vel sibi emere, quando multum distat vxor: quod esset contra praxim quotidianam, qua absque vilo scrupulo, ex eo capite, quod eorum vxores sequi ipsos non valeant, emuntur servi.

Vel agimus, an peccet contra charitatem, & dicendum, tunc demum vendentem, & ementem peccare, quando sine suo gravi damno potest ab ea venditione, vel emptione se abstinere, & tamen non se abstinere; obligat enim tunc charitas ad succurrendum bono spirituali conjugum: In quo casu poterit Index Ecclesiasticus Dominum cogere, ut vendat servum in loco, ubi is queat cum sua conjugē convivere. De qua re vide distinctius Pontium l. 7. de matr. cap. 42. num. 6. atque idem dic de Missione servi in partes remotas ab vxore, &c.

8. His positis. Respondeo ad id, quod propositum est in titulo hujus paragraphi, verbis Coninch. d. 31. de matr. num. 32. qui cum dixisset, ex Sacro Textu omnes communiter colligere, Dominum non posse sine iusta causa, servorum matrimonia directè impedire, id est, nolendo hæc illis vilo modo permittere, addit: Nota tamen nisi aliqua iusta causa aliud suadeat (qualis esset, si timerent servi, ne Dominus malitiosè eorum matrimonium impediret) teneri prius Dominorum consensum petere, antequam cum aliqua contrahant; id, quod colligitur ex Concilio, Quod refertur C. Fin. 29. q. 2. quod requirit voluntatem Dominorum, ut conjugia servorum sint omnino legitima. Ratio autem est, quia hoc exigit reverentia, quam iis debent, Preterea cum sapè multum Dominorum interest, utrum servi cum hac, vel illa contrahant, ideoque durum iis fieri, si servi, iis inconsultis, cum aliqua contrahant, quæ ipsi valde ingrata, ac multas molestias paritura sit. Hæc Coninch. Sanchez l. 7. de matr. disp. 21. à n. 12. De Lugo, & idem Coninch. l. c.

In concursu obsequii Domini, & Conjugis, cui debeat prius satisfieri, habes dilucidè apud citatos.

§. II. Servitus diminuta quid operetur?

1. Dexpeditius explicabo per sequentium casuumfigurationes. Berta est nunc serva, quæ tamen hinc ad duos annos ex testamento sui Domini acquirere libertatem. Porro, dum præfixum libertatis tempus nondum advenisset, contraxit matrimonium cum Titio, ejusmodi temporaneam servitutem ignorante, validè contraxit, sustinendūque matrimonium, saltem post annos illos duos exactos.

2. Respondeo, invalidè contraxisset, nec sustineri posse matrimonium, ait Pontius, l. 7. de matr. cap. 43. num. 1. sine, nisi adveniente libertatis tempore, legitima adsit ratificatio. Ratio est, quia Sacri Canones indistinctè loquuntur, nec recipiunt servitutem temporaneam, & ex alia parte, eo medio tempore verè ea persona serva est, ut expressè habetur in Iure, l. Statu liberum ff. de statu libero. Sanchez, l. 7. d. 19. num. 4. & Perez de matr. d. 21. sect. 1. putant, probabile esse, valere matrimonium, si servitus removenda sit infra sex menses, cum parum pro nihilo reputetur. Sed his non acquiesco, quia carentia servitutis est de substantia

contractus matrimonii, & de solemnitate actus, quæ ad vnguem observanda est.

3. Contra, Catharinæ, quæ serva est, Dominus concedit nunc duos annos libertatis, intra quos, dum libertate gaudet, nubit cum Titio ejusmodi Catharinæ conditionem ad servitutem migraturæ nesciente, validè nubit? Scio autem, ut notat Sanchez, loco citato, numero 3. non posse concedi libertatem ad tempus; semel enim concessa libertas, etiam pro brevi tempore, cum revocari eam jure non possit, perpetua est: sed casus proponitur pro iis locis, ubi fortè lex Municipalis admittit ejusmodi temporaneam libertatem.

4. Respondeo, Catharinam nubere invalidè, ita Sanchez l. c. quia ipsa dum reditura est ad servitutem, verè libera non est. Ita decrevit Textus dicens, eo medio tempore non cessare, sed dormire servitutem. Et quidem meritò ita decretum est, quia si conjux redire debet ad servitutem, non poterit liberè dare corpus suum alteri in perpetuum, quod est de essentia Matrimonii. Nam propterea servus similis temporaneus non potest Ordines Sacros licitè recipere, nec domicilium mutare cum præjudicio Domini.

5. Denique Maria fuit serva, nunc verò libera jam est, quo pacto Latine vocatur Liberta, Titioque nubit nescienti antiquam Mariæ servitutem, nubine validè?

Respondeo, validè sanè: Ita Rebell. l. b. 3. sect. 2. n. 19. & Perez l. c. quia Liberta Libera verè est.

§. III. Servitus, vel libertas putata.

6. Triplex est casus decidendus. Primus, Duxit Titius Bertam liberam, quam tamen per errorem putat servam. Valuitne matrimonium.

Respondeo. Sanè valuit, tum quia Ecclesia veram servitutem, non autem putatam constituit esse impedimentum, tum quia in hoc casu non obstat servitus matrimonii, si Titius putavit Bertam esse servam, & tamen illam dixit.

7. Secundus casus est prædicto oppositus. Antonius duxit Mariam servam, quam tamen ipse putat liberam, validène ducit.

Respondeo. Profecto non oportebat hunc casum proponere; in hoc enim adest ipsissimum impedimentum servitutis ignoratæ, de quo hæcenus locuti sumus.

8. Quandoquidem ergo hic casus proponendus non erat, succedat alius illius loco. Petrus servus ducit Mariam servam, putans ipsam esse liberam, valèntne matrimonium, quasi servitus vnius compensetur cum servitute alterius?

Respondeo valere. Ita Averfa q. 12. de matr. sect. 2. & communiter non quidem propter dictam compensationem, sed quia Sacri Canones statuerunt dumtaxat (ut patet in Textibus supra citatis) esse impedimentum dirimens servitutem ignoratam ab altero libero. Quare irritum reddiderunt solum matrimonium personæ liberæ cum persona serva ignorata, non verò personæ servæ cum persona serva, quamvis ignorata.

9. Tertius casus. Titius liber contrahit cum Lucia serva putans eam esse liberam, sed eo animo, ut nesciisset eam esse servam, adhuc cum ea contraxisset, qui est error in qualitate servitutis, non antecedens, sed comitans, contraxitne validè?

Respondeo. Sanchez l. 7. de matr. d. 18. n. 6. Bonac. de matr. q. 3. p. 2. n. 4. Layman. l. 5. tract. 10. p. 4. cap. 2. aliique docent invalidè. Sylvester, aliique validè citati à Bossio cap. 2. de matr. n. 85. Sed cum Sanchez est sentiendum, quia intentio Titii antecedens tetendit absolute in servam verè à se ignoratam, atque adeò in habentem impedimentum dirimens, quo existente, consensus validus ad matrimonium esse non potest.

§. IV.